

χύνεται. Ο αληθινά ήθικος άνθρωπος σε τέτοιες περιστασεις, δε σκοτώνει· περιφρονεί και παίρνει το καπέλλο του και τα παιδιά του (αν τύχει νάχει και παιδιά), και πάει και ζει μακριά από τη μοιχαλίδα. Και η αληθινά ήθικη κοινωνία, σε τέτοιες περιστασεις, στο συζυγοχτόνο δε βλέπει τον τιμωρό της τιμής, μα τον κοινό φονιά και τον στέλνει στις φυλακές, είτε χασισοπότης τύχει νάναι αυτός ο περιφημος ίππότης, είτε δικηγόρος, είτε γαλαζοαίματος.

Τρεις τέσσερες καταδικαστικές αποφάσεις στην αράδα για τέτια εγκλήματα, και βλέπετε άμέσως πώς λιγοστεύουν οι φόννοι και πώς αρχίζει να ήθικοποιείται αληθινά η κοινωνία.

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΜΙΑ ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ

Φίλε «Νουμά»,

Μερικοί νέοι θάρρεψαν πώς με το να γράφουνε στη δημοτική — το πολύ να καταφέρνουν και κανένα ποιηματάκι, μπορούνε με τον πιο αυθάδικο τρόπο να μιλάνε για το έργο ανθρώπων που όπωσδήποτε έχουνε να δείξουνε κάποια (ταπεινή βέβαια για τους νέους αυτούς σοφούς) θετική εργασία. Για τέτοις παράδειγμα δημοτικιστάδων μιστριωτιδέων είχα κάμποσο καιρό τον κ. Γιώργο Πολίτη· σήμερα σημειώνω κ' έναν κύριο Μ. Γκιώνη. Δεν άξιζει βέβαια τον κόπο να θυμώνει κανείς για τις προσβολές των νέων αυτών και να τους δίνει προσοχή. Αν τώρα — ενάντια στη στάση σιωπής που τήρησα ως τώρα — μιλω για το φαινόμενο αυτό, το κάνω γιατί βλέπω πώς αρχίζει να επεχτείνεται σε πολύ δυσάρεστο βαθμό. Καλό θα είναι οι νέοι μας πρώτα να μορφώνονται, να μάς δείχνουνε κάποια θετική δουλειά, η σά θέλουν να κάνουνε κριτικές να γράφουνε με μετριοφροσύνη και ταπεινά, όπως ταιριάζει σε ανθρώπους με ανατροφή και με το «γνώθι σαυτόν». Σαν καταπιάνονται μάλιστα με κοινωνικά ζητήματα, καλό θα είναι να κατεβαίνουνε λιγάκι απ' τον Πήγασο και ν' αξιώνουνε τον ταπεινόν κοινωνικόν αγώνα (που ίσως ν' άξιζει κι αυτός λιγάκι — και πιστεύω κάτι περισσότερο απ' τα συνειθισμένα τους ποιηματάκια) μιὰ ματιά απ' τα μάτια τους τα συνειθισμένα μόνο στα αϊθήρια ύψη. Πώς πρέπει και να προσπαθούν να καταλάβουν ό,τι διαδίδουν και να μη γράφουν επιπόλαια — τολμώ να τους το συ-

στήσω κι αυτό. Καιρός είναι πιστεύω να μορφώσουνε λιγάκι χαρακτήρα· και σ' αυτό θα μπορέσει ίσως να τους βοηθήσει κι ο «Νουμάς» (που μπορεί να τους άφησε πολύ τα λουριά τονίζοντας τόσο το πώς είναι «λεύτερο βήμα»), αφίνοντας την άνιση προστασία που φοβάμαι πώς κάνει στους συνεργάτες του και μη δημοσιεύοντας ό,τι του σταλεί (*).

Και τελειώνω· ο κ. Γκιώνης με βρίζει γιατί επαινώ το φυλλαδάκι ενός έργατη που αντί να κάνει ίσως ποιήματα ενδιαφέρεται για τη θέση του. Έγώ του εύχομαι να είτανε τουλάχιστο Παλιούρας· γιατί ο Παλιούρας πολεμάει τον αγώνα της ζωής και είναι στοιχείο ζωτικό, χρήσιμο. Κι αντί να τον κοροϊδεύει καλά θα κάνει να τον μιμηθεί.

Δικός σου

28.4.1912

A. ΤΡΑΝΟΣ

Τ' ΑΣΤΕΙΑ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",

Φίλε «Νουμά»,

Η απογευματινή γαλαζοαίματη του κ. Κύρου με περίσσια κυνικότητα ανάγγειλε το προχτεσινό έρωτικό δράμα της Γαργαρέτας, ίσως επειδή έτυχε τα θύματα να μην ανήκουνε σε καμιά άρχοντοφαμελιά της Αθήνας ή σε κανένα Τραπεζικό ίδρυμα.

Δυο φτωχά παιδιά σκοτωθήκανε από έρωτα. Κακά ψυχρά κάμανε, θα μου πεις, και συμφωνώ μαζί σας. Μά πάντα δράμα είναι ο χαμός δυο παιδιών — και δεν έχεις κανένα δικαίωμα εσύ, όσο κτηνάνθρωπος κι αν είσαι, να βγαίνεις στην έφημερίδα σου και να μιλάς με τόση κυνικότητα για το χαμό τους, πουλώντας τάχα πνέμα και κολοκύθια νερόδραστα.

Ήθελα νάξεραι πώς θα μιλούσε η «Έστια» αν τύχαινε τα θύματα του έρωτικού δράματος νάνήκουνε σε καμιά από τις προνομιοϋχες φαμελιές που έχει αναλάβει εργολαδικώς — ίσως και με ποσοστά, τη ρεκλάμα τους η «Έστια».

Με φιλία.

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

(*) Σημ. του «Νουμά». Αυτό δεν μπορεί νάν το ξέρει ο κ. Τρανός. Κάτι που μάς στάλθηκε κατά του Παλαμά (κριτική τάχα) είταν τόσο άνόητο και με τόση ασέβεια γράμμένο, που αναγκαστήκαμε να το πατάξουμε στο καλάθι των άχρηστων. Ο «Νουμάς» είναι και μένει λεύτερο βήμα όχι όμως και σταυλός.